

هستیم؟! اما...؟!!

گروهی پیش می‌رود. اگرچه هنوز در برخی موارد مشاوره‌ی مدرسه‌ای را همانند مشاوره‌ی کلینیکی تصور می‌کنند، اما تجربه‌ی حرفه‌ای و علمی نشان می‌دهد که مشاوره‌ی مدرسه‌ای شرایط خاص و ویژه‌ی خودش را دارد. به‌طور مثال اگر مشاور مدرسه بخواهد صرفاً مشاوره‌ی فردی داشته باشد، و فقط با دانش‌آموزان ارتباط داشته باشد بسیاری از فرصت‌ها را از دست می‌دهد و به اهداف مورد نظر در این زمینه نخواهد رسید. بنابراین اگر بخواهیم مشاوره‌ی مدرسه‌ای را به‌صورت جامع ببینیم این دسته‌بندی را خواهیم داشت: مشاوره‌ی فردی، مشاوره‌ی با والدین دانش‌آموزان و مشاوره‌ی با معلمان و مدیر و معاونین و... که اولی تحت عنوان مشاوره تعریف می‌شود و دو مورد دیگر از مصادیق مشاورت‌گری یا مشاورت‌دهی **counselation** می‌باشد. اگرچه این

امید،... اعتنا و اهمیت به نقش و عملکرد مشاور که حامل این پیام است که نقش ما را به‌عنوان مشاور بسیار جدی گرفته‌اند.

اگر ما بخواهیم به‌عنوان مشاور علمی و حرفه‌ای عمل کنیم، نیازمند همکاری و ارتباط متقابل و تعامل پیوسته‌ی همین افراد یعنی والدین، معلمان، مدیران و معاونین و... هستیم، و در این تعامل نگرش مثبت و خوشبینانه‌ی نه‌چندان آشکار آن‌ها نسبت به نقش و هویت شغلی مشاور بسیار حائز اهمیت است. اصولاً افکار عمومی مثبت در مدرسه و جامعه زمینه‌ی مساعدی برای ایفای نقش حرفه‌ای ما مشاوران فراهم خواهد کرد. مشاوره از جمله مشاغلی است که به‌طور کلی با نگاه و نگرش و همکاری آحاد جامعه و به‌طور خاص در مدرسه ارتباطی تنگاتنگ دارد.

کار مشاور در مدرسه، تیمی و

با تمام تلاش و مجاهدتی که در کارمان داریم، بعضاً با اظهارنظرهای چالش‌انگیزی از طرف برخی منتقدان مواجه هستیم. مانند این‌که از ما مشاوران گله‌مند هستند. و یا حداقل نگاه چندان مثبتی به مشاوران ندارند و یا امیدی به نتایج کار ما مشاوران ندارند! چقدر به این شکایت‌ها توجه می‌کنیم و آن‌ها را جدی می‌گیریم. شاکیان معمولاً در مدرسه چه کسانی هستند؟

والدین، معلمان، مدیران و دانش‌آموزان و کلیه‌ی افرادی که با دانش‌آموزان سروکار دارند و به‌نوعی برنامه و اهداف و فعالیت‌هایشان با مشاور و مشاوره گره خورده و نیاز به مشاور را دقیقاً احساس می‌کنند. در این میان اگرچه ظاهراً شکایت مطرح می‌شود، اما در این اظهارنظرها نشانه‌ها و سرنخ‌های بسیاری می‌بینیم. مانند پذیرش نهاد مشاوره، خدمات یاورانه‌ی مشاوره‌ای،



واژه (مشورت) متأسفانه مورد توجه قرار نمی‌گیرد، اما یکی از فعالیت‌های مهم تربیتی و حوزه‌های کاری مشاوران مدرسه‌ای کاربرد این موضوع است.

مشورت‌گر (مشورت‌دهنده) کسی است که در حوزه‌ی کاری خودش از تخصص، دانش، فن و مهارت و تجربه‌ی بالا برخوردار است. درضمن وجهه‌ی اجتماعی و شخصیت پذیرفته‌شده‌ی نیز دارد و به این ترتیب می‌تواند از طریق ارائه‌ی مشورت به فرد، مؤسسه، سازمان یا مدرسه آن را در رسیدن به برنامه‌ها و اهداف کمک نماید. درواقع مشورت‌گر بیشتر نقش رایزن را دارد، و زمانی مشورت‌گری اتفاق می‌افتد که تخصص و تجربه‌ی مشورت‌گر مورد نیاز یا درخواست شخص یا سازمان دیگر قرار گیرد.

به‌عنوان مثال، به والدین کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباطی یا اجتماعی را در فرزندان خود افزایش دهند و یا به

معلمان کمک می‌کند درک درست‌تر و عمیق‌تری از رفتار دانش‌آموزان داشته باشند.

در دهه‌های اخیر، در کشورهای پیشرفته‌ی دنیا مشورت‌گری به‌عنوان یکی از فعالیت‌های اساسی مشاوران در مدارس اعم از ابتدایی و راهنمایی و متوسطه و حتی در مؤسسات آموزش عالی در نظر گرفته شده است، و این نیاز در مدارس توسط والدین و معلمان احساس می‌شود، اما این مقوله توسط مشاوران تعریف نشده و یا احیاناً به‌عنوان فعالیت‌ی جانبی در نظر گرفته شده است. در حالی که اگر مشاوره را ارتباطی حضوری و چهره به چهره بین مشاور و مراجع تعریف کنیم، مشورت‌دهنده یاوری است که در مثلثی شامل مشورت‌جو و هدف مورد نظر عمل می‌کند. مشورت‌جنبه‌ی درمانی ندارد. بیشتر جنبه‌ی رایزنی و راهنمایی دارد.

برای انجام مشورت‌گری، موارد زیادی

را بایستی در نظر بگیریم. از جمله این‌که آیا مشورت‌گر از تخصص ویژه و متناسب جهت ارائه‌ی کمک به افراد برخوردار است؟ آیا اطلاعات لازم را در این زمینه دارد، آیا از تجربه‌ی لازم در این زمینه برخوردار است؟ از نظر صلاحیت شخصی چگونه است؟ آیا نیازهای موجود و در حد مطلوب فرد یا مدرسه را می‌شناسد؟ آیا مشورت‌جو توان انجام و اجرای توصیه‌های مشورت‌گر را دارد؟

افزایش تقاضا برای خدمات مشورت‌دهی به شکل‌گیری انواع الگوهای مناسب در این زمینه شده که مجال صحبت در این باره را نداریم.

در فرایند مشورت‌دهی لازم است به‌مشورت‌جو کمک کنیم تا شایستگی و توان حل مشکلات خود را پیدا کند و به خود رهبری و خودمدیریتی نائل شود و نگاه جامع‌تر (همه‌جانبه‌نگر) و جدیدتری به موضوع پیدا کند.

سردبیر